

З М І С Т

Анотація навчального курсу	6
Критерії оцінювання знань студентів під час вивчення курсу.....	9
«Питання неповносправності у соціальній роботі».....	
РОЗДІЛ I. Соціальна робота з людьми з неповносправністю як прикладна наука. Основні категорії, поняття та особливості нормативно-правового регулювання.....	10
Тема 1.1. Предмет, цілі та завдання курсу, методи і об'єкти навчання ..	10
1. Предмет та завдання соціальної роботи з людьми з Неповносправністю	10
2. Об'єкт, суб'єкт соціальної роботи з людьми з неповносправністю.....	10
Тема 1.2. Основні категорії та елементи соціальної роботи з особами з неповносправністю. Понятійний апарат, основні підходи та моделі інвалідності	13
1. Поняття неповносправності. Основні підходи до вивчення питань неповносправності.....	13
2. Моделі неповносправності	16
3. Основний понятійний апарат. Толерантність та культура мовлення..	21
Тема 1.3. Інвалідність в контексті прав людини. Конвенція ООН про права людей з інвалідністю	26
1. Права людини з неповносправністю	26
2. Конвенція ООН.....	26
3. Нормативно-правове забезпечення людей з неповносправністю в Україні	27
РОЗДІЛ 2. Соціальні аспекти неповносправності в системі національних та світових цінностей. Неповносправність і суспільство	32
Тема 2.1.Формування суспільної думки щодо питання неповносправності: історичний екскурс.....	32
1. Еволюція суспільних поглядів на інвалідність. Передумови виникнення медичної моделі	32
2. Концепція «євгеніки» та питання неповносправності	37
3. Розвиток суспільної думки у ХХ столітті щодо осіб з Неповносправністю	38
Тема 2.2. Соціальні фактори неповносправності. Вроджена та набута неповносправність. Фактори виникнення неповносправності.....	41
1. Класифікація неповносправностей	41
2. Характеристика рухової неповносправності.....	43
3. Сенсорна неповносправність	50
4. Ментальна неповносправність.....	53
5. Міжнародна класифікація функціонування	54

РОЗДІЛ 3. Особи з неповносправністю в середовищі та громаді.	
Система надання послуг	59
Тема 3.1. Особливості комунікації з особами з неповносправністю та їх родинами. Психологія неповносправності	59
1. Особливості комунікації з особами з неповносправністю	59
2. Комунікативні навички та розбудова відносин	62
3. Проведення соціальної діагностики	63
Тема 3.2. Доступність середовища і архітектурні бар'єри. Планування безбар'єрного середовища. Адаптивне обладнання громадських і житлових приміщень.....	67
1. Поняття доступності середовища.....	67
2. Універсальний дизайн як елемент безбар'єрного середовища	70
3. Адаптивне обладнання громадських і житлових приміщень	75
Тема 3.3. Працевдатність і працевлаштування. Робочі місця для осіб з неповносправністю.....	80
1. Основні засади працевлаштування осіб з неповносправністю	80
2. Організація робочих місць для людей з неповносправністю	81
3. Поняття звичайного та спеціального робочого місця	82
4. Напрями пристосування робочих місць	83
5. Вплив держави на процес працевлаштування осіб з неповносправністю	84
Розділ 4. Застосування інтеграційних та реабілітаційних підходів у соціальній роботі	88
Тема 4.1. Реабілітація осіб з неповносправністю. Соціально-реабілітаційні послуги. Форми реабілітаційної діяльності. Реабілітаційні центри	88
1. Особливості організації реабілітації осіб з неповносправністю	88
2. Індивідуальна програма реабілітації	91
3. Реабілітаційні заклади в Україні.....	93
4. Програми Раннього втручання.....	95
5. Підтримане проживання осіб з неповносправністю.....	96
6. Реабілітаційні послуги для осіб з неповносправністю	98
Тема 4.2. Особистий досвід користування інвалідним візком. Техніка їзди і подолання перешкод. Допоміжне обладнання для переміщення і побуту	103
1. Технічні засоби реабілітації	103
2. Особливості використання допоміжного обладнання для осіб з неповносправністю.....	104
Тема 4.3. Інституціоналізація і життя в громаді. Принцип інтеграції. Залучення дітей до загальноосвітніх шкіл як альтернатива інтернатному вихованню. Освіта для осіб з неповносправністю.....	106
1. Поняття, принципи, цінності і зміст інклюзивної освіти.....	106
2. Нормативно-правове забезпечення з питань інклюзивної освіти.....	110

3. Форми навчання та освітні заклади для дітей з особливими освітніми потребами	114
4. Інклюзивне навчання в дошкільному навчальному закладі	118
5. Інклюзивне навчання в загальноосвітній школі	121
6. Інклюзивне навчання у вищій школі.....	125
Запитання на іспит	133
Додатки.....	136